

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА
ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

ЕКОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійна програма: Економіка та управління ринком землі,
Міжнародна економіка, Економічна кібернетика,
Управління персоналом та економіка праці

Укладач Дугієнко Н.О., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та
економіки міжнародного туризму

Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.
Завідувач кафедри міжнародної економіки,
природних ресурсів та економіки
міжнародного туризму

Д.І.Бабміндра

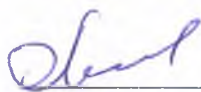
Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

Голова науково-методичної ради
економічного факультету

І.І. Колобердянко

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис) О.В. Миченко
(ініціали, прізвище)

2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 5	Вибіркова	
		Дисципліна вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність 051 Економіка	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
		3 -й	3 -й
Освітньо-професійна програма Економіка та управління ринком землі, Міжнародна економіка, Економічна кібернетика, Управління персоналом та економіка праці	*Змістових модулів –8	Лекції	
		22 год.	8 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 26	12 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		116 год.	136 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Екологічне підприємництво» є формування у студентів комплексу знань у сфері екологізації підприємницької діяльності; соціо-економіко-екологічного мислення щодо побудови екологічно безпечної територіальної організації життя, вироблення навичок аналізу напрямів екологізації підприємницької діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Екологічне підприємництво» є:

- засвоєння теоретичних і практичних основ екологічного підприємництва;
- набуття навичок щодо оцінювання екологічного потенціалу підприємства;
- усвідомлення особливостей організації діяльності екологічно безпечного підприємства;
- визначення теоретико-методичних та організаційних основ контролю за діяльністю екологічно орієнтованого суб'єкта господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ІК. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p> <p>ЗК-01 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-02 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК-08 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні</p> <p>СК-01 Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.</p> <p>СК-03 Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.</p> <p>СК-07 Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів економічної діяльності.</p>	<p>Лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальна робота, інтерактивні вправи, рольові ігри, тестування, контрольні роботи, опитування</p>
<p>ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.</p> <p>ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>ПРН 8 Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>ПРН-12 Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризику.</p>	<p>Методи контролю: усне та письмове опитування, самостійна робота, тестова перевірка, ситуаційні завдання, виступи студентів.</p> <p>Контрольні заходи включають поточний контроль, підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на практичних заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.</p> <p>Підсумковий контроль (залік) проводиться тестовій формі з використанням платформи Moodle</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Екологічне підприємництво» має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання з багатьох економічних дисциплін. Тому з метою найкращого засвоєння матеріалу студенти повинні до початку вивчення курсу опанувати знання і навички з таких дисциплін «Економіка довілля і природокористування», «Соціально-економічні наслідки управлінських рішень у землекористуванні».

3. Програма навчальної дисципліни **Змістовий модуль 1. Екологічне підприємництво:** **сутність та об'єктивні засади.**

Тема 1. Екологічне підприємництво: сутність та об'єктивні засади

Основні підходи до визначення змісту терміна «підприємництво». Концепція підприємництва Й.Шумпетера. Види підприємницької діяльності

Функції підприємницької діяльності. Ресурсна функція. Організаційна функція. Творча функція.

Умови здійснення підприємницької діяльності. Економічна основа підприємництва. Рушійні сили підприємництва. Економічні умови підприємництва. Політичні умови. Юридичні умови. Психологічні умови. Принципи підприємництва.

Визначення поняття «Екологічне підприємництво». Об'єкт, предмет та методологія дисципліни «Екологічне підприємництво». Ознаки екологічного підприємництва. Суб'єкти екологічної підприємницької діяльності.

Змістовий модуль 2. Організація підприємництва в Україні

Тема 2. Організація підприємництва в Україні

Етапи розвитку підприємництва на території сучасної України. Суб'єктами підприємницької діяльності. Об'єкт підприємництва.

Форми організації підприємницької діяльності. Одноосібне володіння. Партнерство. Корпорація. Державне підприємництво.

Конкуренція як засіб реалізації підприємництва. Види конкуренції. Функції конкуренції.

Підприємницька ідея. Організаційно-правові форми підприємництва. Інтеграційні форми підприємництва. Консорціум. Концерн. Трест. Картель. Синдикат. Холдинг. Фінансові групи. Стратегічний альянс.

Змістовий модуль 3. Державне регулювання підприємницької діяльності

Тема 3. Державне регулювання підприємницької діяльності

Сутність та методи державного регулювання підприємництва. Об'єктивна потреба регулювання підприємництва. Суб'єкти державного регулювання підприємницької діяльності в Україні.

Державна політика підтримки підприємництва. Основні напрямки державної підтримки підприємництва в Україні. Регуляторна політика як елементом державної підтримки бізнесу. Інституційні засади регуляторної підтримки підприємництва.

Вплив макроекономіки на розвиток підприємництва. Кредитування підприємницьких операцій. Система оподаткування підприємницької діяльності. Практика застосування податку на додану вартість. Оподаткування прибутку підприємницької діяльності. Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Ухилення від сплати податків: причини і відповідальність.

Змістовий модуль 4. Інноваційне підприємництво

Тема 4. Інноваційне підприємництво

Сутність інновації та інноваційного підприємництва. Класифікація інновацій. Види інноваційних підприємств. Організація інноваційного підприємництва в Україні. Види інноваційних підприємств

Інноваційне підприємництво та венчурний бізнес. Венчурне підприємництво та його види.

Державне сприяння розвитку інноваційного підприємництва. Бізнес-планування в інноваційному підприємстві. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Інноваційний проект як об'єкт кредитування.

Змістовий модуль 5. Вплив підприємницької діяльності на довкілля

Тема 5. Вплив підприємницької діяльності на довкілля

Сучасне розуміння взаємовідносин між людиною і довкіллям. Людське суспільство та його складові. Еволюція взаємовідносин людини і природного середовища. Структура природного середовища. Типи середовища існування людини. Екосистеми та їх класифікація.

Екологічні фактори. Класифікація екологічних факторів. Демографічні проблеми і можливості біосфери. Демографічні проблеми України. Урбанізація та її негативні наслідки.

Джерела, масштаби та наслідки забруднення атмосфери промисловими підприємствами. Джерела викидів в атмосферу. Вплив промислових викидів в атмосферу на здоров'я людей, рослинний та тваринний світ та водоймища.

Визначення категорії небезпечності підприємств залежно від маси, викиду та складу забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферу. Розрахунок викидів шкідливих речовин автомобільним транспортом.

Змістовий модуль 6. Основні джерела антропогенного забруднення довкілля

Тема 6. Основні джерела антропогенного забруднення довкілля

Основні антропогенні забруднювачі довкілля. Вплив радіоактивного випромінювання на організм людини. Акустичне забруднення. Акустичні коливання та хвилі. Теорія звуку. Біологічна акустика. Класифікація акустичних коливань за частотним діапазоном. Акустична екологія. Основні методи визначення забруднень.

Тема 7. Соціоекологічні проблеми літосфери

Вплив підприємницької діяльності на геологічне середовище. Ґрунт як важливий компонент біосфери. Порушення та рекультивация земель в Україні. Вплив господарської діяльності на ґрунт. Наслідки антропогенних впливів на ґрунти. Сучасний стан ґрунтів України та шляхи його поліпшення. Заходи щодо охорони земель.

Вплив забруднення ґрунтів на здоров'я людей та його нормування. Показники та класи небезпеки хімічних речовин. Визначення ступеня забрудненості ґрунтів. Оцінка стійкості ґрунтів до хімічних забруднень. Порушення та рекультивация земель. Оціночні показники санітарного стану ґрунтів населених пунктів та сільськогосподарських угідь. Норми знімання родючого шару ґрунту. Види та етапи рекультивации землі.

Змістовий модуль 7. Вплив діяльності людини на гідросферу

Тема 8. Вплив діяльності людини на гідросферу

Світові проблеми прісної води. Сталий розвиток і вода. Джерела забруднення гідросфери. Антропогенний вплив на води Світового океану. Забруднення природних вод України.

Оцінні показники забруднення для водних об'єктів I та II категорій. Водокористування та водоспоживання. Загальне водоспоживання підприємства. Коефіцієнти рівня використання водних ресурсів у промисловому виробництві. Джерела забруднення води. Наслідки споживання забрудненої води. Ступінь екологічної безпеки водних об'єктів. Контроль якості води. Гігієнічні вимоги до складу та властивостей води. Умови скидання стічних вод в каналізацію та водоймища. Класифікація способів очищення стічних вод.

Змістовий модуль 8. Природоохоронна діяльність підприємств

Тема 9. Природоохоронна діяльність підприємств

Види забруднення навколишнього природного середовища та напрямки його охорони. Природоохоронна діяльність підприємств. Інженерно-екологічна експертиза проектів підприємств. Екологічна паспортизація підприємств. Економічні аспекти охорони навколишнього природного середовища. Методи управління природоохоронною діяльністю. Економічний механізм охорони навколишнього природного середовища. Еколого-економічні показники оцінки виробничих процесів. Ефективність заходів з охорони навколишнього природного середовища.

Сталий розвиток. Контроль і моніторинг природного середовища в Україні. Стан навколишнього природного середовища в Україні. Правові аспекти охорони навколишнього природного середовища. Організація служб охорони навколишнього природного середовища. Міністерство охорони навколишнього природного середовища України. Державне управління охорони навколишнього природного середовища. Державна екологічна інспекція.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/дф.	з/дист ф.	о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	4	1	2	1	2		11	14	2	3	5
2	15	4	2	2	1	2	1	11	13	2	3	5
3	15	2	2	2	1		1	13	13	2	3	5
4	15	6	2	4	1	2	1	9	13	7	8	15
5	15	4	2	2	1	2	1	11	13	2	3	5
6	15	4	1	4	1			11	14	2	3	5
7	15	4	2	2	1	2	1	11	13	2	3	5
8	15	4	2	4	1		1	11	13	7	8	15
Усього за змістові модулі	120	32	14	22	8	10	6	88	106	26	34	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30			40
Загалом		150								100		

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Підприємництво: сутність та об'єктивні засади	2	1
2	Організація підприємництва в Україні	2	1
3	Державне регулювання підприємницької діяльності.	2	1
4	Інноваційне підприємництво.	4	1
5	Вплив підприємницької діяльності на довкілля	2	1
6	Основні джерела антропогенного забруднення довкілля	2	1
	Соціоекологічні проблеми літосфери	2	1
7	Вплив діяльності людини на гідросферу	2	1
8	Природоохоронна діяльність підприємств	4	1
Разом		22	8

6. Темы практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Підприємництво: сутність та об'єктивні засади	2	
2	Організація підприємництва в Україні	2	1
3	Державне регулювання підприємницької діяльності.		
4	Інноваційне підприємництво.	2	1
5	Вплив підприємницької діяльності на довкілля	2	1
6	Основні джерела антропогенного забруднення довкілля		1
	Соціоекологічні проблеми літосфери		
7	Вплив діяльності людини на гідросферу	2	1
8	Природоохоронна діяльність підприємств		1
Разом		10	6

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання*	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темою, що входять до ЗМ 1 (розділ 3 робочої програми).	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 1	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – виконання завдань-ситуацій	Виконання 3-х завдань. Приклади завдань розміщено у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Система накопичення балів за виконання здобувачем завдання: 0,5 балів – завдання виконане з помилками; 1 бал – завдання виконане правильно.	3
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	3			5
2	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами, що входять до ЗМ 2 (розділ 3 робочої програми):.	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 2	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – презентація	Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях	Презентація – 3 бали. Критерії оцінювання презентації: 3 бали – презентація точно відповідає темі, містить важливу інформацію, має чітку, логічно вибудовану структуру; 2 бали – загалом презентація відповідає темі і є досить інформативною, проте естетичний вигляд дещо псує недостатньо	3

			чітка структура розміщення інформації. 1 бал – містить близький за тематикою матеріал, але не несе важливої інформативної функції, відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення.	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3			5
3	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами, що входять до ЗМ 3 (розділ 3 робочої програми):.	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 3	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – виконання завдань-ситуацій	Виконання 3-х завдань. Приклади завдань розміщено у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Система накопичення балів за виконання здобувачем завдання: 0,5 балів – завдання виконане з помилками; 1 бал – завдання виконане правильно.	3
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	3			5
4	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами, що входять до ЗМ 3 (розділ 3 робочої програми):.	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 4	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – виконання завдань-	Виконання 3-х завдань. Приклади завдань розміщено у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Система накопичення балів за виконання здобувачем завдання: 0,5 балів – завдання виконане з помилками; 1 бал – завдання виконане правильно.	3

	ситуацій			
	Контрольна робота (системі Moodle)	Тестування в системі Moodle (за змістовими модулями 1-4)	Тестування – по 0,5 бали за кожне питання (20 питань).	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	4			15
5	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами, що входять до ЗМ 5 (розділ 3 робочої програми):.	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 5	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – виконання завдань-ситуацій	Виконання 3-х завдань. Приклади завдань розміщено у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Система накопичення балів за виконання здобувачем завдання: 0,5 балів – завдання виконане з помилками; 1 бал – завдання виконане правильно.	3
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	3			5
6	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами, що входять до ЗМ 6 (розділ 3 робочої програми):.	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 6	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – презентація	Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях	Презентація – 3 бали. Критерії оцінювання презентації: 3 бали – презентація точно відповідає темі, містить важливу	3

			інформацію, має чітку, логічно вибудовану структуру; 2 бали – загалом презентація відповідає темі і є досить інформативною, проте естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації. 1 бал – містить близький за тематикою матеріал, але не несе важливої інформативної функції, відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення.	
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	3			5
7	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темою, що входять до ЗМ 7 (розділ 3 робочої програми).	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 7	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1
	Практичне завдання – виконання завдань-ситуацій	Виконання 3-х завдань. Приклади завдань розміщено у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Система накопичення балів за виконання здобувачем завдання: 0,5 балів – завдання виконане з помилками; 1 бал – завдання виконане правильно.	3
Усього за ЗМ 7 контр. заходів	3			5
8	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу за темами, що входять до ЗМ 8 (розділ 3 робочої програми):.	1 бал – відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями, повна і послідовна; 0,5 бала – знання неповні, поверхневі. Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки.	1
	Тестування 8	Тести розміщені у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Тестове завдання складається з 10 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 0,1 бала.	1

	Практичне завдання – виконання завдань-ситуацій	Виконання 3-х завдань. Приклади завдань розміщено у системі MOODLE: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440	Система накопичення балів за виконання здобувачем завдання: 0,5 балів – завдання виконане з помилками; 1 бал – завдання виконане правильно.	3
	Контрольна робота (тестування)	Тестування в системі Moodle (за змістовими модулями 5-8)	Тестування – по 0,5 бали за кожне питання (20 питань).	10
Усього за ЗМ 8 контр. заходів	4			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	26			60

* Критерії оцінювання, система накопичення балів: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3440>

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання із заданої теми, презентаційний (графічний, наочний) матеріал, знання дослідженого матеріалу та здатність самостійно проаналізувати та ґрунтовно схарактеризувати матеріал дослідження.	Індивідуальне завдання – максимально 20 балів.	20
	Залікова контрольна робота	Залікова контрольна робота проходить у тестовій формі з використанням платформи Moodle	Залікова робота містить 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Попова М.О. Економіка зеленого бізнесу: конспект лекцій. Одеса, «ОДЕКУ», 2019. 81 с.
2. Екологічне управління бізнесом в умовах євроінтеграції: навчальний посібник / П. Д. Дудкін та ін. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. 200 с.
3. Галушкіна Т. П., Грановська Л. М., Кисельова Р. А. Екологічний менеджмент та аудит: навчальний посібник. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 455 с.
4. Марушевський Г., Хікман Д. «Зелений бізнес» для малих і середніх підприємств: посібник.; Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2017. 50с.
5. Зінчук Т. О., Усюк Т. В. Практичний посібник з організації та ведення бізнесу на сільських територіях. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 357 с.

Додаткова:

1. Борисова В. А. Екологізація підприємницької діяльності. Суми: Вид-во «Довкілля», 2004. 128 с.
2. Дугієнко Н.О. Екологічне підприємництво: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Економіка довкілля і природних ресурсів». Запоріжжя: ЗНУ, 2016. 53 с.
3. Жарова Л.В. Какутич Є.Ю., Хлобистов Є.В. Екологічне підприємництво та екологізація підприємництва: теорія, організація, управління: монографія. [за ред. акад. Б.М. Данилишина]. Суми: ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2015. 240 с.
4. Зянько В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку: монографія. Вінниця: УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2008. 397 с.
5. Купалова Г.І. Екологічне підприємництво як невід’ємна складова сталого розвитку України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, № 26. 2011. С.35-39.
6. Гринів Л.С. Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 240 с.
7. Марова С.Ф., Солоха Д.В., Погребняк Л.О., Белякова О.В., Морева В.В., Турбіна О.І. Інституціональні основи ефективного реформування системи природокористування в умовах реалізації концепції сталого розвитку в Україні. Монографія. ТОВ «ППНС», 2019. 304 с.
8. Розвиток малого і середнього підприємництва в Україні: проблеми, потреби, перспективи. Київ : Центр громадської експертизи, Центр міжнародного приватного підприємництва, 2015. 44 с.
9. Аналітична доповідь до щорічного послання президента України до Верховної ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році», Національний інститут стратегічних досліджень, Київ. 2018. 1290 с.
10. Боголюбов В. М. Моніторинг довкілля : підручник. Вінниця : ВНТУ, 2010. 232 с.
11. Базилевич В.Д. Глосарій зеленого бізнесу: українсько-німецько-російсько-англійський / В. Д. Базилевич, Д. Вальтер, В. Д. Хартманн; [та ін.]; наук. ред.: В.Д. Базилевич, Д. Вальтер. Київ : Знання, 2010. 518 с.
12. Шевчук В.Я. Екологічне підприємництво: навч. посіб. Київ : Мета, 2001. 191 с.
13. Економіка довкілля і природних ресурсів: монографія / Ю.В. Дзядичевич та ін. Тернопіль: Астон, 2016. 392 с.
14. Садовенко А.П., Масловська Л.Ц., Серета В.І., Тимочко Т.В. Сталий розвиток суспільства : навч. посібник, 2-е вид. Київ : 2011. 392 с.
15. Сафранов Т. А., Губанова О. Р., Лукашов Д. В. Еколого-економічні основи природокористування : навч. посіб. Львів : «Новий Світ-2000», 2015. 350 с.
16. Шлапак Н. С. Волошин В. С., Серкутан Т. В. Екологічний менеджмент : підручник. Маріуполь : ПДТУ, 2016. 205 с.

17. Хвостіна І.М. Яськевич Т.Б. Організаційно-економічний механізм екологізації виробництва: методичні вказівки для самостійної роботи. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. 74 с.

18. Dmytro Solokha. Management of the 21st century: globalization challenges./ Prague. Nemoross.r.o. 2018. Crech Republic. 508 p

19. Managing the strategic potential of integrated regional development. Monograph. Edited by Dmytro Solokha. Podhájaska : European institute of further education, 2019. 306 p

Інформаційні ресурси:

1. Напрямки державної політики щодо екологізації національної економіки: Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/807/>

2. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ (зі змінами від 22.0.2018 р.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

3. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 р., схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 880-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/880-2007-%D1%80#Text>.

4. Закон України «Основні засади (Стратегія) державної екологічної політики на період до 2030 року» від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>.

5. Україна в рейтингу екологічної ефективності URL: http://edclub.com.ua/sites/default/files/files/2018_03.pdf

6. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навчальний посібник. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/2021/04/19/Osnovy%20pidpryyemnystva.pdf>

7. Стратегія підтримки зеленого бізнесу для об'єднань приватного бізнесу України з акцентом на металургійній та гірничодобувній промисловості. Київ, 2011. 38 с. URL: www.confueu.org/assets/files/propositions/Ukraine_Strategy_14.03.11_UKR.doc

8. Звіт про зелену трансформацію в Україні. Київ : Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство освіти та науки України, 2016. С. 10. URL: <http://green-economics.org.ua/wp-content/uploads/2016/11/Ukraine-GreenTransformation-2016-draft-ENG.pdf>

9. Organic Agriculture in Ukraine: An Opportunity for Greening the Economy, EaP Green Program, European Union. URL: <http://www.greeneconomieseap.org/ru/resources/Organic-agriculture-Ukraine-UNEP-summary.pdf>

10. Бохан А. Екологізація підприємництва – визначальна складова безпеки розвитку суспільства. *Вісник КНТЕУ*. №6, 2009. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2009/06/8.pdf>

11. Косович Б. Екологічне підприємництво як важлива складова сучасної економіки України. Економічний аналіз. № 3, 2020. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1845/6565656903>